

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu vadības sistēmu departaments		Dokumenta nosaukums: Vadlīnijas grūtībās nonākušu uzņēmumu noteikšanai		
Sagatavoja: Ieviešanas sistēmas nodaļa	Apstiprināts: Valsts sekretāra vietnieks Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fondu jautājumos A. Eberhards	Variants: 5	Datums: 03.10.2012	Lappuses: 5

10.2.
Vadlīnijas grūtībās nonākušu uzņēmumu noteikšanai

1. Vadlīniju mērķis

Nodrošināt vienotu pieeju un noteikt kārtību, lai noteiktu grūtībās nonākušu uzņēmumu, atbilstoši Kopienas 2004.gada 10.oktobra Pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (turpmāk – Pamatnostādnes) un Komisijas 2008.gada 6.augusta Regulas (EK) Nr.800/2008 (turpmāk – Regula Nr.800/2008) izpratnē, lai netiktu sniegts atbalsts (tai skaitā Eiropas Savienības fondu atbalsts) grūtībās nonākušam uzņēmumam.

2. Piemērošanas nosacījumi

2.1. Vadlīnijas nosaka minimālās prasības, kas ir jāpārbauda, lai noteiktu grūtībās nonākušu uzņēmumu¹ uz atbalsta pieteikuma iesniegšanas brīdī². Iestādes, kas administrē atbalsta (tai skaitā Eiropas Savienības fondu atbalsta) sniegšanu var noteikt papildus vai stingrākas prasības uzņēmumu pārbaudei.

2.2. Gadījumos, kad atbalsts tiek saņemts no Eiropas Savienības fondu līdzekļiem vai citas ārvalstu finanšu palīdzības ietvaros, ir jāpiemēro šādas definīcijas, lai noteiktu grūtībās nonākušu uzņēmumu:

2.2.1. Uzņēmumiem, kas saņem atbalstu finanšu instrumentu³ (piemēram, aizdevumu, garantiju, riska kapitāla) veidā un lielajiem uzņēmumiem neatkarīgi no atbalsta veida, tiek piemērota Pamatnostādnēs sniegtā definīcija;

2.2.2. Mazajiem un vidējiem uzņēmumiem⁴, kas saņem atbalstu atbilstoši Regulai Nr.800/2008 (izņemot 2.2.1.apakšpunktā minētos atbalsta veidus), tiek piemērota Regulas Nr.800/2008 1.panta 7.punktā sniegtā definīcija;

2.2.3. Uzņēmumiem, kas saņem atbalstu atbilstoši citiem valsts atbalsta sniegšanu regulējošiem normatīvajiem aktiem un veidos, kas nav minēti 2.2.1. un 2.2.2..apakšpunktā, tiek piemērota Pamatnostādnēs sniegtā definīcija.

2.3. Gadījumos, kad atbalsts tiek saņemts no valsts/pašvaldību budžeta līdzekļiem, ir jāpiemēro šādas definīcijas, lai noteiktu grūtībās nonākušu uzņēmumu:

2.3.1. Mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kas saņem atbalstu atbilstoši Regulai Nr.800/2008, tiek piemērota Regulas Nr.800/2008 1.panta 7.punktā sniegtā definīcija;

2.3.2. Lielajiem uzņēmumiem, kas saņem atbalstu atbilstoši Regulai Nr.800/2008, tiek piemērota Pamatnostādnēs sniegtā definīcija;

2.3.3. Uzņēmumiem, kas saņem atbalstu atbilstoši citiem valsts atbalsta sniegšanu regulējošiem normatīvajiem aktiem, kas nav minēti 2.3.1. un 2.3.2.apakšpunktā, tiek piemērota Pamatnostādnēs sniegtā definīcija.

3. Grūtībās nonākuša uzņēmuma noteikšanas kārtība

3.1. Ja uzņēmums tiek izvērtēts atbilstoši Pamatnostādnēs vai Regulas Nr.800/2008 1.panta 7.punktā sniegtajai definīcijai, veic šādu pārbaudi:

---

¹ Uzņēmums – jebkura fiziska vai juridiska persona, kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību, neatkarīgi no tās īpašuma formas un darbības veida.

² Par atbalsta pieteikuma iesniegšanas brīdi tiek uzskatīta diena, kad iesniegti visi pamatojošie dokumenti.

³ Atbilstoši Komisijas 2006. gada 8. decembra Regulā (EK) Nr.1828/2006 minētajiem finanšu instrumentu veidiem

⁴ Atbilstoši Regulas Nr.800/2008 1.pielikumam

3.1.1. pārbauda, vai saskaņā ar komercreģistra/Uzņēmumu reģistra informāciju uzņēmumam ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process vai ar tiesas spriedumu tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, vai ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process, komersants atrodas sanācības procesā vai tā saimnieciskā darbība ir izbeigta;⁵

3.1.2. pārbauda, vai uzņēmumam ir zaudējumi (tas ir, iepriekšējo periodu uzkrātās peļņas vai zaudējumu, pēdējā pārskata perioda peļņas vai zaudējumu un kopējo rezervju kopsumma ir negatīva) saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu⁶ un vienlaicīgi izpildās šādi kritēriji:

3.1.2.1. kopējie zaudējumi (tas ir, iepriekšējo periodu uzkrātās peļņas vai zaudējumu, pēdējā pārskata perioda peļņas vai zaudējumu un kopējo rezervju kopsumma) pārsniedz 50% no pamatkapitāla un akciju vai daļu emisijas uzcenojuma kopsummas saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu⁷⁸. Šis rādītājs tiek aprēķināts pēc šādas formulas:

$$X\% = \frac{(PZ_I + PZ_O + R)}{PK}$$

Skaidrojumi:

X% – kopējo zaudējumu īpatsvars;

PZ_I – iepriekšējo periodu uzkrātā peļņa vai zaudējumi saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu;

PZ_O – pēdējā pārskata perioda peļņa vai zaudējumi saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu;

R – rezerves saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu;

PK – pamatkapitāls (daļu kapitāls vai akciju un akciju emisijas uzcenojuma kopsumma) saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu.

3.1.2.2. pēdējo 12 mēnešu zaudējumi pārsniedz 25% no pamatkapitāla un akciju vai daļu emisijas uzcenojuma kopsummas saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu.⁹ Šis rādītājs tiek aprēķināts pēc šādas formulas:

⁵ Regulas Nr.800/2008 1. panta 7. punkta (c) apakšpunkts, Pamatnostādņu 10. punkta (c) apakšpunkts

⁶ Pēdējais pieejamais finanšu pārskats, kas nav vecāks par trim mēnešiem uz atbalsta pieteikuma iesniegšanas brīdi.

⁷ Regulas Nr.800/2008 1. panta 7. punkta (a) apakšpunkts, Pamatnostādņu 10. punkta (a) apakšpunkts

⁸ Eiropas Komisijas 11.03.2008. lēmuma, kas groza Komisijas 10.05.2007 lēmumu pasākumā Nr.C1/2006 (ex NN103/2005), ko ievieš Spānija Chupa Chups, 4a punkts un 6.punkts

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/ii/doc/C-1-2006-WLWL-EN-11-03-2008.pdf

⁹ Regulas Nr.800/2008 1. panta 7. punkta (a) apakšpunkts, Pamatnostādņu 10. punkta (a) apakšpunkts

$$X\% = \frac{PZ_{12} + R}{PK}$$

$$PZ_{12} = PZ_0 + PZ_G \frac{(12 - M_O)}{12}$$

Skaidrojumi:

X% – pēdējo 12 mēnešu zaudējumu īpatsvars;

PZ₁₂ – pēdējo 12 mēnešu peļņa vai zaudējumi, ko aprēķina pēc zemāk norādītās formulas;

R – rezerves saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu;

PK – pamatkapitāls (daļu kapitāls vai akciju un akciju emisijas uzcenojuma kopsomma) saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu;

PZ₁₂ – pēdējo 12 mēnešu peļņa vai zaudējumi;

PZ₀ – pārskata perioda peļņa vai zaudējumi saskaņā ar pēdējo pieejamo finanšu pārskatu;

PZ_G – pārskata perioda peļņa vai zaudējumi saskaņā ar iepriekšējo (gada) finanšu pārskatu;

M_O – pēdējā pieejamā finanšu pārskata perioda mēnešu skaits.

3.1.3. Uzņēmumam, kura locekļiem vai biedriem, kam ir neierobežota atbildība par uzņēmuma parādu, zaudējumi pārsniedz 50% no pamatkapitāla (saskaņā ar to pārskatiem) un pēdējo 12 mēnešu zaudējumi – 25% no pamatkapitāla, piemērojot 3.1.2.1. un 3.1.2.2.apakšpunktā sniegto aprēķina kārtību.¹⁰

3.2. Ja uzņēmums tiek izvērtēts atbilstoši Regulas Nr.800/2008 1.panta 7.punktā sniegtajai definīcijai un tas ir reģistrēts Uzņēmumu reģistrā ne agrāk kā pirms trim gadiem, ko rēķina no uzņēmuma reģistrēšanas dienas līdz atbalsta pieteikuma iesniegšanas dienai, 3.1.2. un 3.1.3. punktu kritēriji netiek piemēroti.

3.3. Ja uzņēmums tiek izvērtēts atbilstoši Pamatnostādnēs sniegtajai definīcijai, papildus 3.1.punkta kritērijiem pārbauda arī šādas grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes^{11 12}:

- 1) apgrozījuma samazināšanās;
- 2) gatavās produkcijas krājumu pieaugums;
- 3) parādu pieaugums;
- 4) krītoša vai nulles aktīvu vērtība;
- 5) zaudējumu pieaugums;
- 6) naudas plūsmas samazināšanās;
- 7) procentu maksājumu palielināšanās;
- 8) likviditātes koeficients.

¹⁰ Regulas Nr.800/2008 1. panta 7. punkta (b) apakšpunkts, Pamatnostādņu 10. punkta (b) apakšpunkts

¹¹ Pamatnostādņu 11. punkts

¹² Eiropas Komisijas 13.07.2011 lēmums pasākumā N540/2010

Pazīmes tiek salīdzinātas par vismaz trīs pēdējiem finanšu pārskata periodiem, lai konstatētu, ka šīs pazīmes ir uzskatāmas par vispārēju tendenci, nevis par vienu atsevišķu uzņēmuma gadījumu. Ja pēc pazīmju analīzes var secināt, ka būtiski negatīvi ir mainījusies uzņēmuma finanšu situācija, tās vērtē padziļināti, nepieciešamības gadījumā pieprasot papildu informāciju. Tendences vērtē kompleksi kā kopumu.

3.4. Ja uzņēmums tiek izvērtēts atbilstoši Pamatnostādnēs sniegtajai definīcijai un uzņēmums ir daļa no uzņēmumu grupas, 3.1. un 3.3.punkta kritēriji tiek piemēroti arī uzņēmumu grupai saskaņā ar pēdējo pieejamo uzņēmumu grupas konsolidēto finanšu pārskatu.^{13 14}

3.5. Ja uzņēmums tiek izvērtēts atbilstoši Pamatnostādnēs sniegtajai definīcijai un izpildās 3.1.2.; 3.1.3. vai 3.3.punkta kritēriji, pārbauda, vai uzņēmums no saviem resursiem vai ar līdzekļiem, ko tas spēj iegūt no sava īpašnieka/akcionāriem vai kreditoriem, spēj apturēt zaudējumus, kuri bez valsts iestāžu ārējās iejaukšanās īstermiņa vai vidējā termiņā novedīs to līdz nespējai turpināt darbību. Uzņēmumam ir jāsniedz dokumentāli pierādījumi tam, ka tas spēj izpildīt šajā punktā noteikto prasību¹⁵. Ja šajā punktā noteiktā prasība tiek izpildīta uzņēmums nav grūtībās nonācis, izņemot, ja izpildās 3.1.1. punktā noteiktie kritēriji.

3.6. Ja uzņēmums tiek izvērtēts atbilstoši Pamatnostādnēs vai Regulas Nr.800/2008 1.panta 7.punktā sniegtajai definīcijai un uzņēmuma pēdējais pieejamais finanšu pārskats nav auditēts, un tā dati ir pozitīvi un būtiski atšķiras salīdzinājumā ar pēdējā auditētā finanšu pārskata datiem, iestāde pieprasa no uzņēmuma paskaidrojumus par pēdējā pieejamā finanšu pārskata datiem, lai pārliecinātos, ka uzņēmuma sniegtā informācija ir patiesa un nemaldina par uzņēmuma patieso finanšu stāvokli.

3.7. Grūtībās nonākuša uzņēmuma noteikšanai ir jābūt dokumentētai, tas ir, iestāde nodrošina audita izsekojamības (*audit trail*) liecības un tām ir jābūt izsekojamām trešajām personām.

---

¹³ Uzņēmums ir grūtībās nonācis, ja tas ir daļa no uzņēmumu grupas, kas ir atzīta par nonākušu grūtībās, izvērtējot mātes uzņēmuma konsolidēto finanšu pārskatu.

¹⁴ Atbilstoši saistīto uzņēmumu definīcijai, kas dota Regulas Nr.800/2008 I pielikumā

¹⁵ Ja, piemēram, pēc attiecīgā pārskata perioda ir saņemts īpašnieka/ akcionāra vai kreditora aizdevums, palielināts un apmaksāts uzņēmuma pamatkapitāls vai akciju kapitāls, ko apliecina izdruka no Uzņēmuma reģistra publiskās datu bāzes (Lursoft) vai īpašnieku garantija/ apliecinājums.